

Fagplan børnehaveklasse

Formål

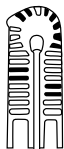
Formålet med arbejdet i børnehaveklassen er at skabe en god og sammenhængende skolestart, hvor det enkelte barn føler sig tryk, værdsat og nødvendig for fællesskabet. Fællesskabet ses som det bærende i en begyndende socialiseringsproces, som skal sætte barnet i stand til at begå sig inden for de regler og samværsformer, der gælder for fællesskabet. Gennem forskellige aktiviteter skabes forståelse for, hvad det vil sige at gå i skole. Børnehaveklassen er et fundament for børnenes alsidige udvikling og videre læring. I børnehaveklassen skal vi give eleverne udfordringer, der udvikler deres nysgerrighed, videbegær og lyst til at lære mere og blive fortrolig med skolen og skolens traditioner. De skal have en grundviden, som er fundamentet til deres videre læring. Tryghed og trivsel er en forudsætning for etablering af nye venskaber, læring og udvikling. Dagligdagen i børnehaveklassen er skoleforberedende og veksler mellem leg og strukturerede forløb, således at den giver eleverne mulighed for at udvikle deres forskellige kompetencer. Leg er et centralt element i børnehaveklassen. Børn skal have mulighed for at udforske, lære og lege i eget tempo. Vi er som børnehaveklasse bindeled mellem hjem, børnehave, forårs-SFO og skole. Overgangene mellem de enkelte arenaer, er et vigtigt fokuspunkt i børnenes første år på skolen. Via leg udvikler børnene en fælles ramme og sprog og fællesskab. Legen bør prioriteres højt og børnene skal have mulighed for at kunne lege alsidigt, da den medvirker til at skabe en glidende overgang. Der lægges i børnehaveklassen særlig vægt på at stimulere nysgerrighed, kreativitet og iderigdom og at sproglige, matematiske, musiske og motoriske evner opøves. Der tilstræbes en gradvis inddragelse af børnene i det undervisningsmæssige rum med udgangspunkt i den enkelte elev og dennes evner og egenskaber. Børnehaveklassen skal ses som et rum, hvor børnene kan videreudvikle færdigheder, udvikle nye færdigheder, få lyst til at lære, udvikler engagement og motivation til den videre skolegang. Helhedssynet på det enkelte barn bliver dermed et væsentligt grundlag for det pædagogiske arbejde i børnehaveklassen.

Fællesskab og socialisering

Når børnene starter i børnehaveklasse, er det et møde med en ny kultur, nye voksne, nye kammerater, nye samværsformer. For at udvikle et godt fællesskab, er det en væsentlig forudsætning, at alle på en positiv måde finder ind i dette. Det er vores mål, at børnene lærer at bidrage til fællesskabet og at de lærer at drage omsorg for sig selv og andre.

Socialisering og det at opbygge et stærkt fællesskab børnene imellem, er en stor del af indholdet i børnehaveklassen. Børn i god trivsel og med et stærkt klassefællesskab bliver et bærende fundament. I børnehaveklasserne arbejder vi med dette på følgende måder:

- Sammen med børnene opstiller samværsformer, som bygger på at tage hensyn til hinanden og positivt understøtter disse.
- Arbejdet med at vente, lytte og række hånden op, at man skiftes til at være ”på”.
- Fortæller for hinanden og andre lytter.
- Børnene arbejder sammen to og to eller flere.

- Børnene udvider deres kreds og hjælpes til at etablere relationer til alle børn i klassen, vi etablerer legegrupper såvel i skolen som privat.
- Vi får tilknyttet en venskabsklasse, som vi igennem året laver aktiviteter sammen med. De små får en stor ven.
- Samarbejde med parallelklassen, hvor børnene får nye relationer og oplevelser på tværs af årgangen.
- Støtter op om konflikter, børnene ikke selv kan løse.
- Viser dem nye måder at behandle hinanden på som ikke er konfliktskabende.
- Griber ind overfor uønsket adfærd.
- Igangsætter aktiviteter der synliggør børnenes styrkesider.
- Opprioriterer samarbejde og nedtoner konkurrence.
- Skaber trygge rammer der gør helheden overskuelig.
- Gør børnene ansvarlige overfor sig selv og andre.
- Støtter børnene i at handle hensigtsmæssigt på egne og andres følelser.

Samarbejdet mellem skole og hjem er en vigtig forudsætning, når vi etablerer fællesskaber og arbejder på at udvikle god trivsel. At børnene indbyrdes fungerer godt socialt, gør overgangen til første klasse lettere.

Leg

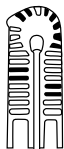
Alle børn har brug for at lege. Herunder også fri leg, fordi det udvikler deres evne til at omgås andre. Legen er et formål i sig selv. Legen prioriteres højt og er central fordi børn via leg:

- Knytter venskaber og bliver en del af fællesskabet.
- Udvikles personligt.
- Finder en plads i gruppen.
- Får styrket deres sociale forståelse.
- Får bearbejdet oplevelser.
- Afprøver grænser og opdager regler.
- Har det sjovt med aktiviteter og kammerater.
- Undersøger, afprøver og bruger deres fantasi.

Undervisningen bygger på leg og læring i vekselvirkning og i et tempo og på et niveau, der tilgodeser alle børn. Denne form for leg er ikke fri, den bygger på fælles oplevelser, interesser, børnenes undren, spørgsmål og lærerens temaer. I denne legende læring stiller børnehaveklasselederen krav, strukturerer arbejdet og gør det synligt for børnene, hvad målet er.

Dansk og Sprog

Sprog og dansk indgår i mange aktiviteter i børnehaveklassen. Børnene tilegner sig nye begreber og bruger sproget som forudsætningen for egen intellektuelle og sociale udvikling.

I børnehaveklassen skabes legende aktiviteter, som er med til, at børnene kan udvikle og anvende sprog på forskellige måder. I undervisningen arbejdes der med bogstavskendskab, altså en bevidsthed om, at bogstaver repræsenterer sproglyde. Der udvikles ord- og begrebsforståelse samt udvikling af børnenes ordforråd.

Arbejdet med sproget fokuserer endvidere på, at børnene kan udtrykke et budskab og bruge sproget som en kommunikationsform. Gennem undervisningen vil børnene løbende udvikle kendskab til bogstavernes navn, udseende og lyd. Efterhånden som børnene bliver mere fortrolige med bogstavernes lyde og udseende, eksperimenteres der med at sætte lyde sammen til små skrevne ord. Børnene kan således opleve at der er en sammenhæng mellem det talte og det skrevne sprog. I dagligdagen vil børnene blive præsenteret for danskfaget gennem samtale, fortælling, arbejdet med sproglig bevidsthed, skrivning og læsning.

Der arbejdes bl.a. med sproget på følgende måder:

- At barnet kan veksle mellem at lytte og udtrykke sig i samtale.
- Modtage fælles besked, kunne lytte, opfatte og forstå indholdet samt omsætte det til handling.
- Der arbejdes med fortælling. Både fortælling af egne oplevelser, samt at kunne genfortælle indhold af tekster.
- Barnet lytter til højtlesning. Både kapitelbøger og billedbøger.
- Barnet præsenteres skønlitteratur og faglitteratur. Der læres at kunne skelne mellem dette.
- Der arbejdes med sprogrytme gennem rim og remser.
- Der arbejdes med stavelser. F.eks: Børnene medbringer en ting til bogstavet "S" og børnene klapper tingen/ordet i stavelser "so-da-vands-fla-ske."
- Der arbejdes med bogstavernes lyd, navn og udseende samt konsonanter og vokaler. På en legende tilgang, bliver eleven løbende præsenteret for et nyt bogstav.
- Barnet præsenteres for enkle ord, skriveretning og sætningsdannelse.
- Der eksperimenteres med at skrive enkle ord og små sætninger, herunder arbejdes der med "børnestavning".
- Der præsenteres læseretning og eksperimenteres med at læse enkle lydrette ord og små tekster.

I børnehaveklassen er det børnenes nysgerrighed og den legende tilgang, som er central i præsentationen med sprog og dansk faglige emner.

Matematik

Matematik er et fag som påbegyndes i børnehaveklassen. Matematik er en bestemt måde at ordne, beskrive og fastholde virkeligheden på i tid og sted. Tal og mængdelære indgår som en vigtig del heraf. Når eleverne undersøger omverdenen, bruges matematikken til at ordne, beskrive, fastholde

og synliggøre. Den matematiske forståelse udvikles konkret og funktionelt med udgangspunkt i ting og forhold fra dagligdagen og i naturen.

Matematik opleves blandt andet som et værktøj til problemløsning – vi skal være fire hold, hvor mange elever på hvert? Vi har for få æbler til alle, kan vi dele?

Matematik skal erfares, ikke læres udenad. Matematikken giver gode muligheder for samarbejde i større eller mindre grupper. Værksteder med forskellige matematiske indhold og hvor børnene i mindre grupper arbejder med spil, bygger med former, arbejder med mængder og tal prioriteres. Og det gør de fordi børnene her får lov at ”lege” med det lærte, de venter på hinanden og opøver samarbejde. De erfarer, hvad de matematiske begreber helt konkret kan bruges til.

Vi arbejder i matematik med:

- Lære børnene at læse og ordne tallene fra 1 til 20.
- Bestemme antal i hverdagssituationer. Vi tæller dagene, hvor mange der er i skole, tabte mælketænder mm.
- Geometri (cirkel, trekant, firkant, kvadrat).
- Størrelsesforhold og begreber som færre og flest (f.eks. større end, mindre end, tung, let).
- Sortering
- Talrækker og rækkefølge
- 10'ere og 1'ere
- Viden om metode til antalsbeskrivelse. Matematikken bruger tallene som repræsentanter for et bestemt antal. De skrevne tal 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 op til 20 knyttes sammen med tælleaktiviteter.
- Lære tallene på mange måder og med forskellige metoder, (skriv et 2-tal, lav det med kroppen, byg tal i Lego eller med centicubes, vis det i en tegning, spil et spil)
- At kunne gengive og beskrive enkelte mønstre og spejlinger.

De fleste spil indeholder matematisk udfordring i form af strategiovervejelser og er derfor meget relevante at inddrage.

Vi kobler bevægelse på mange af de matematiske elementer vi indlærer. Et eksempel kunne være at gå ud og få hvert et tal og så stille sig op i rækkefølge fra 1 til 10. Spille levende krig.

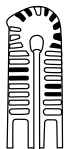
Sang og musik

Sang og musik er en hjørnesteen på vores skole og indgår som en naturlig del af børnehaveklassen.

Fra efterårsferien og resten af året i børnehaveklassen, er vi med til den daglige morgensang for alle elever på skolen, et sted hvor ”det store fællesskab” føles.

Børnene undervises hver uge i musik, instrumentallære og bevægelse til musik af skolens musiklærer.

Sang og musik indgår som en naturlig del i børnehaveklassen. Netop gennem disse udtryksmuligheder videreudvikles børnenes egen rytmesans, sangglæde og musikoplevelse. Vi oplever fællesskab og samhørighed, når vi synger sammen. Det er således en vigtig opgave for børnehaveklassen at stimulere og videreudvikle barnets umiddelbare sangglæde.

Børnene præsenteres for et rigt udvalg af forskellige sange:

- Nye og gamle sange.
- Årstids- og højtidsange.
- Emnevalgte sange, som udvider begrebsverdenen.
- Sange med bevægelser.
- Sanglege.

Udover sangen får børnene lejlighed til at lege og eksperimentere med lyde og rytmeinstrumenter. Desuden lægges der vægt på elevernes evne til koncentration om fællesopgaver og deres fornemmelse af indbyrdes kontakt.

Arbejdet med sang og musik skaber mulighed for at videreudvikle:

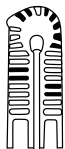
- Sangglæde
- Mærke at musik rører ved vores og andres følelser.
- Sprogsans og begrebsudvikling
- Fællesskabsfølelse
- Opmærksomhed og koncentrationsevne

Bevægelse, idræt, motorik

Børn oplever med krop og sanser og vi skal sørge for at skabe plads til at børnene kan udfolde sig fysisk. Børnehaveklassebørn har brug for fysisk aktivitet dagligt. Derfor er bevægelse eller idrætslege en naturlig og prioriteret del af dagens indhold. Små pauser, hvor børnene bl.a. kan klatre, kravle, løbe, hoppe, hinke, rulle, balancere, gribe, lege fange, lege sanglege etc. Mange af disse aktiviteter kræver ikke specielle rum, men kan foregå f.eks. i børnehaveklassen, i skolegården osv. Sanglegen giver mulighed for at koble sproglig og kropslig udfoldelse, og styrker fantasien og de rytmiske bevægelsesmønstre, som er vigtige i forhold til den tidlige bogstav- og læseindlæring. Idræt i børnehaveklassen skal give børnene lyst til og glæde ved at bevæge sig. Idrætstimerne skal tage sit udgangspunkt i de fysiske udfordringer, så legen f.eks. tilgodeser:

- At børnene har mulighed for at bruge kroppen varieret
- Kropsbevidsthed. Børnene får viden om motorik og krop.
- Børnene opøver større selvhjulpenhed. Tøj af og på.
- Rytmesans
- Beherskelse af redskaber, f.eks. balanceredskaber, bold, sjippetov.
- Samarbejde
- Mulighed for tilegnelse af nye regellege.

Børn med motoriske vanskeligheder skal støttes så tidligt som muligt, idet motoriske vanskeligheder ofte hæmmer alderssvarende legeaktivitet og indlæring i det hele taget. Først i skoleåret sætter vi gennem motorikforløb fokus på børnenes motoriske formåen, vi finder de børn, som bør støttes, og sætter ind med ekstra motoriktimer til disse børn.

Kreative udtryksformer

Der bliver oplevet med alle sanser og udtrykt tanker og følelser, når eleverne tegner, maler og bruger kreative udtryksformer. Børn er kreativt skabende og bearbejder egne oplevelser og følelser. Dette samspil mellem indtryk og udtryk danner udgangspunkt for arbejdet med kreative udtryksformer i børnehaveklassen.

I løbet af tiden i børnehaveklassen bliver der f.eks. arbejdet med følgende:

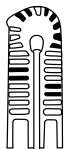
- Tegning. Både tegning af egen lyst og fantasi, men også fagligt, hvor børnene tegner og gengiver oplæste tekster, fortællinger eller eventyr.
- Maling, hvor der eksperimenteres med maleteknikker og farveblanding.
- Papirklip, igennem året arbejder eleverne med at klippe i pap og papir. Eleverne skaber julepynt, påskepynt, efterårspynt, gækkebreve m.m.
- Formning. F.eks. modelleres bogstaver i modellervoks eller der skabes figurer i ler.
- Drama. Der laves små skuespil og rollespilslege, både i undervisningen og i den frie leg.
- Eleverne bliver præsenteret for kreative indtryk bl.a. ved besøg på byens museer og ved at opleve teaterforestillinger.

Ofte kombineres de kreative udtryk med eksempelvis sproglig opmærksomhed eller matematik. Måske skal børnene omsætte et fortalt eventyr til billeder på papir. Vi spørger til billederne, børnene skriver legeskrivning eller vi skriver billedets historie ned for dem. At tegne, male mm. kan også finde sted på børnehaveklasselederens oplæg. Et sådant oplæg kan virke inspirerende og ansporende på barnet, der har en bunden opgave, et krav til det færdige produkt. Ved at skabe noget kreativt i samvær med andre børn, kopieres spændende udtryksformer og børnenes begrebsverden udvides og sanserne stimuleres.

Naturfaglige fænomener

I børnehaveklassens dagligdag kommer vi vidt omkring de naturfaglige fænomener. Børnene får indsigt i enkle sammenhænge i den nære omverden, i naturen og mennesket. Optakten til undersøgelser og eksperimenter tager udgangspunkt i elevernes nysgerrighed, glæde og motivation. Året rundt bliver der arbejdet med årstiderne, der bliver observeret vejrskift og naturen bliver bl.a. undersøgt ved skift af årstiderne. Andre naturfaglige områder der arbejdes med i børnehaveklasserne, kunne være:

- Indsamling af naturens almindelige blomster og navnbestemme dem.
- Ture ud i naturen i nærliggende parker.
- Finde småkryb, studere navnbestemme disse.
- Undersøge fugle og dyr, både ude i naturen og ved hjælp af it-hjælpedmidler i form af billeder og filmklip.
- Iagttagelse og fortælling af skolens udstoppede dyr.
- Spireforsøg.

- Studere haletudsernes forvandling.
- Studere vejr, vind, sol, regn, skyer og temperature.
- Lære om bæredygtighed og hensigtsmæssig adfærd i naturen.
- Lære om mennesket, knogler, muskler, led og sanser.

Vi er en skole i byen, men med mange parker og dejlig natur lige udenfor døren. Gåture i naturen omkring os, fælles oplevelser i nye rammer vægtes højt. Børnene får fælles oplevelser, de oplever årstidsskift. I naturen er der ”højt til loftet”, oplevelser og erfaringer fra disse ture tager vi med hjem og arbejder videre med. Det kan være under emner som ”Forår”, ”Kroppen”, ”Gamle lege” mm. Vi kobler sprog, matematik, leg og bevægelse med hinanden på de fælles ture. Nye legerelationer opstår når vi opsøger nye oplevelser og nye steder.

Denne helhedsorienterede måde at arbejde på, giver en rød tråd gennem mange af de emner og fag vi arbejder med i en børnehaveklasse.